

Studieplan 2013/2014

Årsstudium Controllerutdanning

Studiepoeng: 60

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet Controllerutdanning er en videreutdanning på 60 studiepoeng. Studiet gjennomføres på deltid. Normert studietid for 60 studiepoeng på heltid er to semester, mens dette studiet gjennomføres som nett- og samlingsbasert deltidsstudium over fire semestre.

Innledning

Endringstakten i private og offentlige virksomheter har økt i takt med globaliseringen. Dette skaper stadig større krav til å fremskaffe relevant informasjon som beslutningsunderlag. For at virksomheter skal kunne følge med i utviklingen, har økonomistyringen og controllerrollen kommet mer i fokus.

Controllerbegrepet er sammensatt, både fordi stillingsbenevnelsen eller funksjonen faktisk er forskjellig fra virksomhet til virksomhet, men controllerrollen har også endret seg over tid. Ansvaret tillagt en controller var i utgangspunktet selve bokføringen og det å fremskaffe rapporter. Senere har rollen utviklet seg mer til å analysere data, lage beslutningsunderlag og kvalitetssikre økonomistyringen i virksomheten, både når det gjelder systemer og prosesser.

Læringsutbytte

Kandidaten skal, etter endt studium ha følgende samlede læringsutbytte definert i form av kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap

Etter fullført studium skal kandidaten ha:

- teoretisk og praktisk kunnskap om hvordan en fremskaffer relevant informasjon om foretakets verdiskapning, analyserer informasjonen og kommuniserer resultatene som beslutningsstøtte
- kunnskap om metoder for å evaluere styrings- og kontrollsystemer for å sikre at virksomhetens strategi og mål nås på en kostnadseffektiv måte, herunder å foreta en risikovurdering
- kunnskap om hvilke lover og regler som påvirker foretakets utvikling på det arbeidsrettslige, kontraktsrettslige og selskapsrettslige området.

Ferdigheter

Etter fullført studium skal kandidaten kunne:

- utvikle retningslinjer og verktøy i organisasjonens arbeid med etikk
- analysere en konkret virksomhet, utarbeide systemer for virksomhetsstyring og internkontroll og metoder for implementering av systemet
- ha praktiske ferdigheter i presentasjons- og formidlingsteknikk.

Høgskolen i Hedmark

Generell kompetanse

Etter fullført studium skal kandidaten kunne:

- formidle relevant faglig kunnskap og erfaringer, både skriftlig og muntlig, og utveksle synspunkter og erfaringer med andre for utvikling av god praksis
- reflektere over egen faglig utøvelse, også i team og i en tverrfaglig sammenheng, og kunne tilpasse denne til den aktuelle arbeidssituasjon.

Målgruppe

Studiet henvender seg til personer som har bakgrunn som controller, revisor eller fra annen økonomistilling og som har ønske om å øke sin kompetanse innen controllerfunksjonen. Studiet retter seg mot både privat og offentlig virksomhet.

Kompetanse

Studentene vil etter denne utdannelsen være bedre i stand til å inneha en funksjon som controller i privat og offentlig virksomhet. En controller skal sørge for at virksomhetens økonomiske muligheter ivaretas på en effektiv måte når det gjelder ressurser, kostnader og inntekter, ved å sammenstille og analysere budsjetter og rapporter og følge opp lønnsomheten. Controller skal bidra til at økonomistyringen er tilpasset foretakets mål og støtte (fremskaffe beslutningsunderlag) i beslutningsprosessen.

Opptakskrav

- Minst 2 år høyere utdanning (120 stp) innen økonomisk-/administrative fag og
- Minst 2 års arbeidserfaring fra stillinger innen økonomi/regnskap

Søkere som ikke dekker de formelle opptakskravene har rett til realkompetansevurdering.

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningsopplegget bygger på nettbasert undervisning med streamede forelesninger og samlinger med forelesninger, samt oppgaveløsning i hvert emne, individuelt og i grupper. Studentene vil bli tett fulgt opp med faglig veiledning under hele studiet.

Det meste av kommunikasjonen utenom samlingene vil foregå mellom emneansvarlig og studentene via nettbaserte metoder, slik at studentene må ha tilgang til PC/internet. Studentene forventes å ha tilgang på programvaren Excel. Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter benyttes i undervisningen.

Mellom samlingene forutsettes det at studentene arbeider selvstendig med stoffet og løser oppgaver. Kontakt med emneansvarlig foregår hovedsakelig via e-post.

Vurderingsformer

Det er lagt opp til varierte vurderingsformer, som individuelle skriftlige eksamener, prosjektrapport, mappeevalueringer og muntlig eksamen. Den individuelle, skriftlige eksamenen er en skoleeksamen. I tillegg vil det kunne være arbeidskrav som må være godkjent for at studenten skal kunne gå opp til eksamen.

Detaljer rundt vurderingsformene som benyttes, framgår av den enkelte emnebeskrivelse.

Dersom ikke annet er oppgitt i emnebeskrivelsen, benyttes bokstavkarakterer på en skala fra A til F, der A er den beste karakteren og E er den laveste beståtte karakteren.

Internasjonalisering

Internasjonalisering i form av utenlandsopphold er ikke aktuelt for dette studiet. Fokuset skal være tilpasset norske arbeidsforhold og regelverk.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Organiseringen av studiet er basert på nettundervisning og samlinger. Ved samlingene legges det bl a vekt på arbeid med oppgaver/case i de ulike emnene. Dessuten arbeider studentene med utfordringer i egen organisasjon og inviteres til å se sammenhenger mellom egen praksis og teoriene de presenteres for i studiet. Det er ca 4 samlinger à 2 dager pr semester.

Emner vil gå parallelt, men avsluttes til ulike tidspunkt.

Emnetabell

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3

- [Virksomhetsstyring](#)
15 studiepoeng S1(H)
- [Regnskapsorganisasjon](#)
7,5 studiepoeng S2(V)
- [Etikk og kommunikasjon](#)
7,5 studiepoeng S2(V)
- [Bedriftsopplæring, risikostyring og formidlingsferdigheter](#)
15 studiepoeng S3(H) S4(V)
- [Jus II](#)
7,5 studiepoeng S3(H)
- [Arbeidsrett](#)
7,5 studiepoeng S4(V)

Emneoversikt

3REV250 Virksomhetsstyring

Emnekode: 3REV250

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Ved slutført emne skal studenten ha tilegnet seg kunnskap om hvordan en fremskaffer relevant informasjon om foretakets verdiskapning, analyserer informasjonen og kommuniserer resultatene som beslutningsstøtte. Studentene skal også tilegne seg kunnskap om aktuelle mekanismer for styring av adferd og organisatorisk læring med det formål å bedre verdiskapningsprosessen i foretaket.

Kunnskap

Etter fullført emne skal studenten:

- ha kunnskap om systemer for virksomhetsstyring i et bredt perspektiv; strategisk og operasjonelt
- ha kunnskap om kostnadskalkulasjon og prinsipper for internprising
- ha kunnskap om prognosemetoder og behind budgeting i tillegg til tradisjonell budsjettering
- ha kunnskap om styring av virksomhetens arbeidskapital og cash management

Ferdigheter

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne utarbeide systemer for virksomhetsstyring på strategisk og operasjonelt nivå
- ha praktiske ferdigheter i budsjettering og prognosearbeid inkludert behind budgeting
- ha praktiske ferdigheter i styring av arbeidskapital og likviditet.

Innhold

- Strategi og strategisk forankring
- Kostnadskalkulasjon og internprising
- Budsjett og prognoser
- Finansiell prestasjonsmåling og nøkkeltall
- Cash Management

Organisering og arbeidsformer

Nettbaserte forelesninger og samlinger.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen.

Vurderingsordning

Individuell mappeevaluering. Nærmere detaljer gis ved emnets oppstart.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

3REV210 Regnskapsorganisasjon

Emnekode: 3REV210

Studiepoeng: 7,5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

3REV100 Grunnleggende regnskap, eller tilsvarende, må være fullført og bestått

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten innsikt i utfordringer knyttet til behandling og registrering av transaksjoner og virksomhetshendelser, herunder organisering av virksomheten, forretningsprosesser og intern kontroll

Kunnskap

Etter fullført emne skal studenten:

- kjenne hovedprinsippene for god foretaksstyring, herunder styrets, daglig leder og revisors ansvar
- kjenne de mest sentrale virksomhetsrutiner (evt. endre til forretningsprosesser)
- kjenne krav til sikkerhet og kontroller i IKT-systemer
- ha kunnskap om de grunnleggende bokføringsprinsipper i bokføringsloven
- kjenne til øvrige bestemmelser i bokføringsloven
- ha kunnskap om regelverket for regnskapsførere og god regnskapsførerskikk, herunder regnskapsførers rolle

Ferdigheter

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne identifisere, vurdere og forstå risiko
- kunne anvende metoder for analyse og styring av risiko
- kunne utforme tiltak for å sikre effektiv intern kontroll

Generell kompetanse

Etter fullført emne skal studenten kjenne til:

- generelle kontroller og kunne reflektere over organisasjonsmessige relasjoner i tilknytning til intern kontroll

Innhold

- Bokføringsloven med forskrift

- Formelle krav til regnskapsorganisering
- Generelt om regnskapssystemer
- Oppbygging av IT-baserte regnskapssystemer
- Regnskapets kvalitetskrav
- Regnskapsrutiner
- Internkontroll
- Risikovurderinger og kontrolltiltak
- Bruk av ekstern regnskapsfører
- Årsavslutninger
- Regnskapsførerloven med forskrift
- God regnskapsførerskikk
- Hvitvaskingsloven

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og oppgaveløsninger.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen.

Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

3REV330 Etikk og kommunikasjon

Emnekode: 3REV330

Studiepoeng: 7,5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten en forståelse av etiske utfordringer i forretningslivet samt tilegne seg teoretisk innsikt, utvikle bevissthet og få praktisk anvendbar kunnskap om kundeorientert samhandling.

Kunnskap

Etter fullført emne skal studenten:

- Ha forståelse for hvor grensen for bedriftens moralske og sosiale ansvar går
- Kunne reflektere over hvilken måte dydsetikk og nærhetsetikk kan utfylle næringslivsetikken
- Ha forståelse for hvordan gode kunderelasjoner oppnås

Ferdigheter

Etter fullført emne skal studenten:

- Kunne gjennomføre en skriftlig kommunikasjon med klienter hvor det legges vekt på riktig psykologisk behandling

Generell kompetanse

Etter fullført emne skal studenten:

- Ha forståelse for etikkens rolle i en økonomisk virkelighet

Innhold

- Grunnleggende verdibetraktninger
- Verdi og rasjonalitetsbegreper
- Næringslivsetiske grunnspørsmål
- Kommunikasjonsstil

- Relasjonsfremmende adferd
- Dialog som verktøy

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Ingen.

Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

3REV350 Bedriftsopplæring, risikostyring og formidlingsferdigheter

Emnekode: 3REV350

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Emnene 3REV250 Virksomhetsstyring, 3REV210 Regnskapsorganisasjon og 3REV330 Etikk og kommunikasjon eller tilsvarende, må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

Ved sluttført emne skal studenten ha tilegnet seg kunnskap om hvordan virksomhetsstyringen implementeres og gjennomføres i en virksomhet. Studentene skal bevisstgjøres på formidlingsferdigheter og presentasjonsteknikk som en del av controllerrollen.

Kunnskap

Etter fullført emne skal studenten:

- ha kunnskap om metoder for implementering av virksomhetsstyring og internkontroll
- ha kunnskap om presentasjon og formidling og metoder for dette

Ferdigheter

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne analysere en konkret virksomhet, utarbeide systemer for virksomhetsstyring og internkontroll og metoder for implementering av systemet.
- ha praktiske ferdigheter i presentasjons- og formidlingsteknikk.

Innhold

- Analysere virksomhetsstyringen og/eller internkontrollen i et konkret foretak
- Vurdere endringer i virksomhetsstyringen og/eller internkontrollen i en virksomhet
- Presentere en helhetlig løsning for virksomhetsstyring og/eller internkontroll

Organisering og arbeidsformer

Emnet gjennomføres som et prosjekt i en virksomhet, nettbaserte forelesninger og samlinger. Studenten har selv ansvaret for å finne en aktuell virksomhet for å gjennomføre prosjektet.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Prosjektplan som viser hvordan prosjektet i den aktuelle virksomheten skal gjennomføres.

Vurderingsordning

Individuell prosjektrapport med påfølgende muntlig eksamen. Muntlig eksamen kan bidra til å justere karakteren fra prosjektrapporten med én karakter opp eller ned.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

3JUS210 Jus II

Emnekode: 3JUS210

Studiepoeng: 7,5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Jus for eiendomsmeglere I eller tilsvarende må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

Emnet skal gi studenten en innføring i de grunnleggende forretningsjuridiske emnene, med panterett og pengekravsrett, insolvensjus og konkurs, økonomisk kriminalitet og selskapsrett

Kunnskap

Etter fullført emne skal studenten:

- Ha kunnskap om reglene om insolvens og konkurs
- Ha kunnskap om reglene om økonomisk kriminalitet
- Ha kunnskap om reglene om selskapsrett
- Ha god kjennskap til pengekravsretten, herunder bl.a. reglene om renter og morarenter og overdragelse av pengekrav
- Kjenne til hvordan pengekrav stiftes, kredittavtalen, krav til oppfyllelse, renter og morarenter, motregning, foreldelse og gjeldsovertagelse og overdragelse av pengekrav

Ferdigheter

Etter fullført emne skal studenten kunne gjennomføre praktiske drøftelser og redegjøre for innholdet i reglene om

- Straff i tilknytning til økonomisk kriminalitet
- Konkursprosessen og enkeltforfølgning
- Etablering av økonomisk virksomhet og representasjon i selskapsforhold

Generell kompetanse

Etter fullført emne skal studenten:

- Kunne formidle sentralt fagstoff gjennom relevante uttrykksformer
- Kunne reflektere over etiske problemstillinger innenfor de relevante rettsområder

Innhold

- Panterett, herunder regler om sikkerhet i fast eiendom ved inngåelse av låneavtaler

- Pengekravsrett, herunder stiftelse av en låneavtale, kredittavtalen, krav til oppfyllelse, renter og morarenter, regler om motregning, foreldelse og gjeldsovertagelse og overdragelse av pengekrav
- Insolvensjus og konkurs, herunder de viktigste reglene om konkursbehandling
- Økonomisk kriminalitet, herunder straffeprosess og de sentrale straffebestemmelsene som kan overtres ved økonomisk kriminalitet
- Selskapsrett, med hovedvekt på selskapsformene enkeltpersonsforetak, aksjeselskap og ansvarlig selskap

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og gruppearbeid. Det forutsettes at studentene danner grupper for faglig aktivitet

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

To innleveringsoppgaver.

Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag

3JUS120 Arbeidsrett

Emnekode: 3JUS120

Studiepoeng: 7,5

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Emnet skal gi kompetanse om rettsreglene i den individuelle arbeidsretten og arbeidslivets organisasjoner.

Kunnskap:

Etter fullført emne skal studenten:

- ha kunnskap om rettsreglene i den individuelle arbeidsretten – forholdet mellom den enkelte arbeidsgiver og den enkelte arbeidstaker
- ha kunnskap om rettsreglene for arbeidslivets organisasjoner og forholdet mellom en fagforening og arbeidsgiver/arbeidsgiverforening.

Ferdigheter:

Etter fullført emne skal studenten:

- kunne løse praktiske problemstillinger, særlig knyttet opp mot arbeidsmiljøloven og diskrimineringslovgivningen og også annen arbeidsrettslig lovgivning.

Generell kompetanse:

Etter fullført emne skal studenten

- ha økt forståelse for juridiske problemstillinger.

Innhold

- tilsetting
- arbeidsgivers styringsrett og arbeidstakers lydighetsplikt
- medbestemmelse
- arbeidsmiljø

- lønn, arbeidstid, ferie og permisjon og
- permittering
- oppsigelse og avskjed
- overføring av virksomhet
- håndheving, tilsyn
- organisasjonene og tariffavtale

Organisering og arbeidsformer

Forelesninger og seminarer med gruppearbeid. Case vil bli brukt for å koble teori og praksis.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Én innleveringsoppgave.

Vurderingsordning

4 timers skriftlig, individuell eksamen. Hjelpemidler: Norges lover.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for økonomi- og ledelsesfag